

Kartverket

BAKGRUNNSNOTAT

Emne: Dokumentasjon til møtet i Samordningsgruppen 23.-24.november 2021

Til: Samordningsgruppen for geografisk informasjon

Fra: Kartverket v/sekretariatet

Dato: 18.november 2021

Vi viser til agenda. Her følger mer informasjon til de aktuelle sakene.

Gjennomgang av referat og oppfølgingspunkt fra forrige møte:

Gjennomgang og godkjenning av referat fra møtet 30.september 2021

Forslag vedtak:

Samordningsgruppen godkjenner referat fra møtet 30.september.

Oppfølgingspunktene fra møtet 30.september:

Sak	Oppfølgingspunkt	Hva er gjort?
Sak 17/2021	Informasjon fra Nasjonalt geodataråd	
	Invitere kartverkssjefen til å presentere GEOSATS 2023 og 2024	Invitert og kommer til dette møtet (dag 2). Sak 30/2021.
Sak 18/2021	Handlingsplanen	
	Innsatsområder for 2022 drøftes og vedtas.	Sak 27/2021 i dette møtet
	Vurdering av tiltak i handlingsplanen som utfordrer ND-organiseringen. Endringer i fagfora?	Sak 28/2021 i dette møtet
	Innspill til den regionale prosessen med fylkesgeodataplan inn mot aktuelle tiltak i handlingsplanen følges opp.	Sak 27/2021 i dette møtet
Sak 19/2021	Sekretariatet utreder om det er grunnlag for å etablere FoU-midler gjennom ND-samarbeidet og mulige kostnadsmodeller. Legges fram på novembermøtet.	Ikke utført

Sak	Oppfølgingspunkt	Hva er gjort?
Sak 20/2021	Standardisering	
	Med bakgrunn i aktuelle standardiseringsutfordringer som er gjennomgått vil sekretariatet ta ansvar for å koordinere arbeidet med å få inn eventuelle aktiviteter innenfor standardisering i handlingsplanen for 2022. Fram til neste møtet skal representantenes følge opp eget behov for samordnet standardiseringsaktivitet som innspill til samordnede aktiviteter innenfor standardiseringsområdet i handlingsplanen. Aktivitetene skal fortrinnsvis knytte seg til eksisterende tiltak. Saken følges opp på novembermøtet	Sak 29/2021 i dette møtet
Sak 21/2021	Geonorge	
	Revisjon av tiltak 17 – «Geonorge som plattform for nasjonal tjenestebasert infrastruktur for geodata» med oppdaterte aktiviteter legges fram for behandling på novembermøtet. Innspill fra representantene på eventuelle ønsker knyttet til videreutvikling sendes til Sissel senest 1. november.	Ingen innspill har kommet. Tiltak 17 er oppdatert i Geonorge

Nytt på «partsfronten»

Riksrevisjonen er ny part fra 1.november 2021.

Kystverket har skiftet departement ifm regjeringsskiftet. Nå ligger de under Nærings- og fiskeridepartementet.

Sak 24/2021 Generelle vilkår 2022 og bilag 1 (årskostnader) 2022

Forslag til Generelle vilkår 2022 ligger som eget saksdokument. Alle endringer er markert i dokumentet.

Det er ingen endring i vilkårene, men dokumentet er oppdatert ift «faktiske forhold». Med dette menes årstall, antall osv. i tillegg til endret årskostnad for Norge i bilder forvaltningsløsning.

Forslag til bilag 1 2022 – årskostnader, ligger også som eget saksdokument. Endringen fra 2021 til 2022 er ny enhetspris for Norge i bilder forvaltningsløsning.

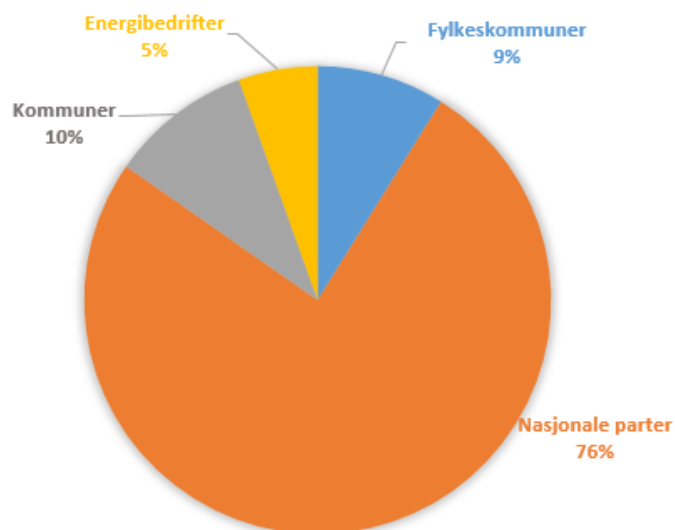
Forslag vedtak:

Samordningsgruppen vedtar Generelle vilkår 2022 og bilag 1 2022 (årskostnadene)

Norge digitalt-økonomien 2021

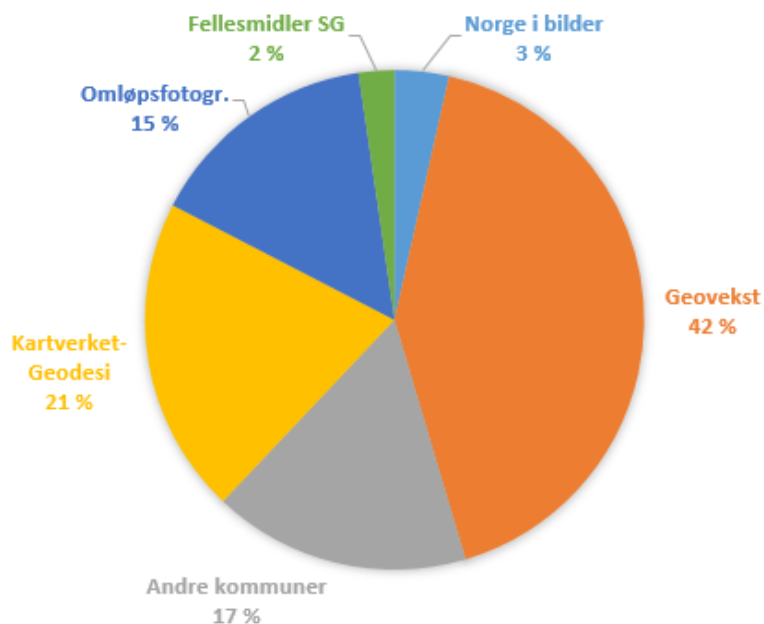
Totalt er det innbetalt **kr 40 981 127** i årskostnader (inkl posisjonstjenester) i 2021 fordelt på følgende partsgupper:

Nasjonale parter	31 075 805
Kommuner	4 025 249
Fylkeskommuner	3 634 673
Energibedrifter	2 245 400
Totalt	40 981 127

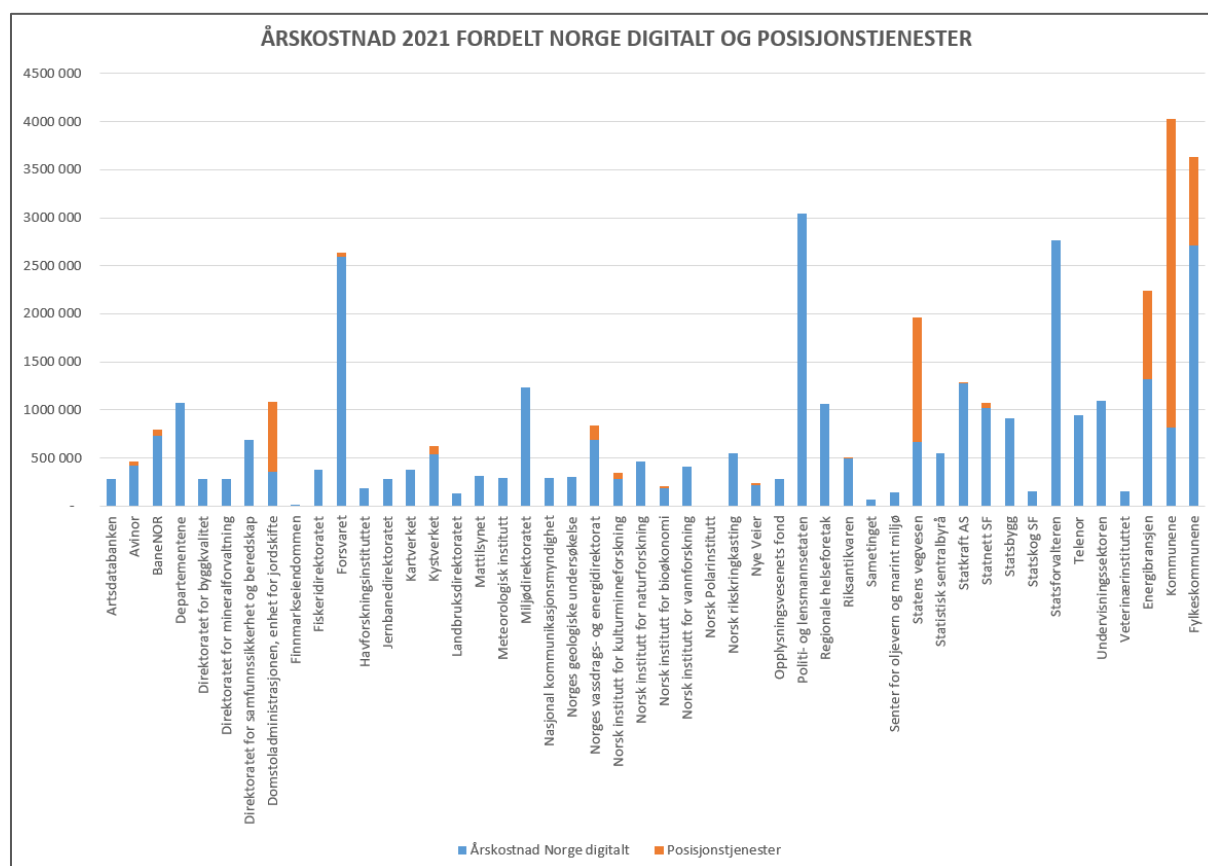

Årskostnadene er tilbakeført rettighetshavere og til avtalte formål slik:

Geovekst	17 166 870
Kartverket (Geodesi)	8 412 425
Andre kommuner	6 827 125
Omløpsfotografering	6 192 738
Norge i bilder (forvaltningsløsningen)	1 439 268
Fellesmidler SG	942 701
Totalt	40 981 127

Årskostnader nasjonale parter fordelt på posisjonstjenester og årskostnad Norge digitalt:

Sak 25/2021 Plansatsingen i Norge digitalt

Evaluering av ND Plansatsning 2018-2021

Resultat av evalueringen av plansatsingen utarbeidet av Metier legges frem. Pågående forbedringstiltak kommenteres.

Evalueringen ligger tilgjengelig i Nextcloud.

“Plandata i bruk” - gode eksempler på gevinstrealisering - NVE

Veien videre

2022 anses som et “mellomår” med utredning og planlegging for en ny ND Plansatsning gjeldende fra 2023. Grunnlag for ny satsning vil være resultater av evaluering av Plansatsning 2018-2021, brukerbehovkartlegging hos ND parter (starter v/ årsskiftet), og gjeldende strategier på området og innovative aktiviteter innenfor Økosystem Plan og Byggesak og lignende, samt nye teknologiske muligheter.

Det vil være midler igjen fra plansatsingen 2018-2021 som kan overføres til 2022. Plandataforum vil ved årsskifte beslutte hva disse skal benyttes til. Men det vil kunne dekke behov for midler til ulike tiltak imellom året 2022.

Innføring av nye robusthets tiltak som “push geosynkronisering” vil føre til utgifter for kommunene og drift av Norge digitalt arealplanløsning (NAP)/Geonorge er en utgift Kartverket har og som krever

kostnadsdekning. Dette må diskuteres i tillegg til andre økonomiske drivere som vil komme ved en ny plansatsning fra 2023 og ved beslutning om bruk av gjenstående midler overført til 2022. Finansiering kan også komme fra private aktører hvis det åpnes delvis eller helt opp for tilgang til plandata fra NAP for disse for verdiøkende tjenester rettet mot ND-parter eller fler.

Forslag vedtak:

Samordningsgruppa støtter utredning av en ny plansatsing som skal gjelde fra 2023

Forslag til videre oppfølging:

En første versjon av et forslag til ny plansatsning legges frem for Samordningsgruppen senest juni 2022. Siste versjon legges frem for samordningsgruppen ???(høsten) 2022

Sak 26/2021 Informasjon fra Nasjonalt geodataråd

Fra møtet i rådet 18.november - følgende hovedsaker blir behandlet:

Vinnerne av årets pris for smart bruk av geodata presenterer sine erfaringer

Vinnerne av kategoriene

- Beste kommersielle tjeneste eller produkt - FiskHer
- Beste tiltak i offentlig sektor – NVE
- Beste løsning som kombinerer data med ny kunnskap – Vake

er bedt om å svare ut følgende spørsmål:

- Hvor og hvordan fikk dere tilgang på geografisk informasjon og hvilke data ble benyttet?
- Hvordan opplevde dere tilgjengelighet, kvalitet og utvekslingsform? Var data og tjenester standardisert?
- Tanker om forbedringspotensiale på tilgjengelighet, kvalitet og utvekslingsform?

GEOSATS 2023 og prosessen mot GEOSATS 2024

Kartverksdirektør Johnny Welle med flere, presenterer satsingsforslaget GEOSATS 2023 som er sendt KMD.

Proessen videre med GEOSATS 2024 blir også diskutert.

Denne saken blir også presentert for Samordningsgruppen i dette møtet.

Sak 27/2021 Handlingsplan til geodatastrategien

Status revisjonen

Handlingsplan til nasjonal geodatastrategi revideres en gang pr år.

- Invitasjon til revisjon.

- Kartverket har gått ut invitasjon til SG medlemmer. Det er forventet videredistribusjon til etater som tilhører hvert departementet. KMD har ansvar for informasjon overfor departementene.
- Forslag om nye tiltak.
 - Det har ikke kommet formelle henvendelser til nye tiltak. Det er likevel under vurdering 5 nye tiltak, 4 case som del av satsningsforslaget Geosats23 levert fra Kartverket til KMD, nå KDD (Kommunal- og distrikts departementet). Det er i tillegg vurdert å ta inn et tiltak på nasjonal plan og innføring av nye OGC-api-er. SG bør vurdere om slike tiltak bør inngå.
- Tiltak som foreslås tatt ut.
 - Noen etater og ansvarlige har foreslått at tiltak skal utgå, ettersom det ikke tiltak har kommet i gang og det det ikke er arbeid i etatene på tiltaket. SG bør vurdere om tiltakene kun skal endre status til ikke påbegynt, utgått pga ressursituasjon. Ved evaluering bør en kunne se hvilke initiativer som har vært tatt og som ikke har kommet i gang, hvilke som er i gjennomføringsfase og hvilke som er avsluttet. Hvilke som er foreslått legges fram på møtet.
- Revisjon av beskrivende tiltakstekst
 - Det har ikke kommet inn forslag til revisjon av tiltakstekster for noen av tiltakene. Slik tekst skal sendes til sekretariatet for innlegging
- Revisjon av aksjoner under tiltaket
 - En del etater og ansvarlige for tiltak har revidert sine aktivitetsplaner for 2022. Geonorge har fram til nå ikke hatt sporing av hvem som redigerer og sekretariatet har derfor ikke oversikt over hvor mange som har revidert sine aksjoner for 2022. Det ser ut til at det kun er en liten andel av de ansvarlige som har foretatt revisjon av aksjonsplanene.
- Årsrapport for handlingsplan og tiltak
 - I desember 2021 skal alle tiltakseiere avgi årsrapport for progresjon, utfordringer og gevinster av tiltaket. Kartverket vil sammenstille rapport og oversende KDD. Sekretariatet foreslår at revisjon og statusrapportering samkjøres, slik at begge oppgaver blir gjort tidlig i desember 2021.

Regionale prosesser (fylkesgeodataplanene)

Gjennom 2021 er det opp mot fylkesgeodatautvalgene (FGU) er nasjonal geodatastrategi og dens handlingsplan presentert, med vektlegging på sammenheng opp mot andre strategier og planer. Mal for fylkesgeodataplaner er revidert slik at nasjonal geodatastrategi får et tydeligere fotavtrykk. Ved revisjon av fylkesgeodataplanen høsten 2021 ble FGUene utfordret til å knytte sine satsinger i planperioden opp mot tiltak i NGS – handlingsplan.

Det er fem tiltak som peker seg ut som fokusområder hos FGUene; nr 3,4,5,9 og 29.

FGUene melder tilbake at det blir «litt voldsomt» å forholde seg til 47 aktive nasjonale tiltak. Det etterspørres tydeligere nasjonal prioritering mellom tiltakene.

Gjennom arbeidet opp mot FGU ser vi behovet for bedre integrering mellom dokumenter, prosesser og utvalg.

Forslag videre oppfølging:

- Sekretariatet foreslår at revisjon og statusrapportering samkjøres, slik at begge oppgaver blir gjort tidlig i desember 2021.
- FGUenes arbeid med NGS må tas videre i samordningsgruppa. Det må jobbes med tydeligere regionalt fotavtrykk på tiltakene i handlingsplanen. Årshjul for de to ulike prosessene (NGS handlingsplan og fylkesgeodataplan) må synkroniseres bedre. Vi må jobbe for enda tettere og bedre dialog mellom samordningsgruppa og FGUene

Innsatsområder 2022

Innsatsområder for 2022 har blitt drøftet i arbeidsgruppe for revisjon av handlingsplan. Anbefalingen fra gruppen er at innsatsområdene med tiltak videreføres for 2022 for å sikre kontinuitet, også med hensyn til at midtveisevalueringen av Geodatastrategien vil fordre andre prioriteringer og innsatsområder fra 2023.

Representantene oppfordres til å komme med innspill på evt. andre tiltak og/eller innsatsområder som bør vies mer oppmerksomhet i 2022 utover eksisterende innsatsområder. Innspill kan sendes til Sissel i forkant av møtet om det er forslag av større betydning, evt. presenteres under møtet.

Forslag videre oppfølging:

Innsatsområde «Videreutvikling av den geografiske infrastrukturen»

- Tiltak 12 – «Sikre gjenbruk av geodata innsamlet etter offentlige krav»
- Tiltak 16 – «Utnytte publikumsbasert datafangst»
- Tiltak 17 – «Videreutvikle Geonorge som plattform for nasjonal tjenestebasert infrastruktur for geografiske data»

Innsatsområde FoU

- Tiltak 24 – «Utvikle FoU-strategi og etablere et FoU-program for geografisk informasjon»

Status tiltak

Samordningsgruppen har pekt ut en del tiltak som innsatsområder for 2021. Det ser ut til at dette har fungert. Flere av tiltakene har betydelig bedre aktivitet og progresjon i 2021 enn tidligere. Dette kan også skyldes at noe av tiltakene har fått tilført midler og at noen tiltak har blitt framhevet i Kartverkets tildelingsbrev for 2021.

- Kjernedata - T01
 - Tiltaket har startet opp flere delaktiviteter og har blitt tilført midler fra Kartverket høsten 2021. Det er aktivitet knyttet til konsept, behov. Det har vært kontakt med Digdir rundt konsept, sett opp mot begreper som grunndata i Sverige og Danmark.
- DOK - T03
 - Tiltaket har ikke hatt så stor effekt av å bli framhevet som innsatsområde. Det er en viss progresjon på tiltaket, omtrent på nivå med tidligere.

- Gjenbruk – T12
 - Tiltaket har betydelig aktivitet fra høsten 2021. Det er etablert arbeidsgruppe internt i Kartverket, det er opprettet juridisk gruppe som skal rapportere utgangen 2021, det er teknisk gruppe som ser på formatkrav, nasjonale kontrollverktøy (validatorer) og det er i gang et case – modellbasert vegbygging. Et annet case på kulturminner er i oppstart.
 - Beredskap - T15
 - Det har høsten 2021 vært innsalg og forankringsarbeid mot ulike etater. Det er nå opprettet kontakt mellom DSB og Kartverket. Det vil bli avholdt møte mellom 5 etater med det første. Beredskapsetater har i relativt liten grad selv tatt initiativ til å få i gang felles aktivitet, med unntak av Forsvaret.
- Øvrige prioriterte tiltak blir gjennomgått i møtet.

Forslag videre oppfølging:

Disse innsatsområdene fortsetter framover. Arbeidet med innsatsområder fortsetter i 2022. Samordningsgruppens medlemmer og underliggende representasjon bes vurdere aksjoner for ytterligere styrking av arbeidet. Se før øvrig oppfølgingstiltak for 2022 over.

Sak 28/2021 Tilpasninger til ND-strukturen

Lederne eller kontaktpunktene for de underliggende fagfora er bedt om å gi en «helsestatus» på nåværende fra:

Matrikkelforum – Lars Elsrud, Kartverket

Det er ikke aktivitet i matrikkelforum. Sist møte var 14. mars 2019. Det har vært innkalt til to møtetidspunkter etter dette, begge gangene har møtet blitt avlyst pga lavt antall påmeldte. Det var god/grei interesse for forumet i perioden inn mot kommune- og regionreformene. Men det virket som interessen for forumet falt etter at «det tekniske løpet for disse reformene og matrikkelen» var etablert og kjent. En erfaring den tiden forumet var aktivt var at det i praksis ikke ble sendt inn forslag til temaer som ND-partene ønsket belyst. Det ble derfor nesten uten unntak Kartverket som ga innspill til agendaen. Etter at Statskog ga seg som leder av forumet etter sin to-års periode, tok det også lang tid å finne ny aktuell leder. Etter flere runder med «purring» over mer enn ett år meldte en kommunerepresentant seg om aktuell som leder. Som nevnt ble møtene etter det avlyst.

Siden 2019 har vi hatt gående prosjektet masterplan matrikkel med egen referansegruppe. De fleste av ND-partene som deltok på matrikkelforumsmøtene er representert i referansegruppa, dette med unntak av fylkeskommunene, Statsbygg og DSB.

Antakelsen har vært at et «matrikkelforum» blir for bredt da nesten ingen ND-parter er interessert i alle fagområdene som er samlet i matrikkelbegrepet. Denne antakelsen er styrket etter å ha intervjuet alle som deltar i referansegruppen for masterplan. Med unntak av kommunene i sin rolle som matrikkelmyndighet har alle svart de kun har interesse av f.eks. eiendomsdelen av matrikkelen. Eller en av de andre delene. Jeg tror derfor ikke matrikkelforumet har særlig fremtid så fremt det ikke dukker opp en ny prosess ala «kommune- og regionreformen» som i praksis berører matrikkelen som helhet.

Det er grunn til å anta at «tematiske fora» i en periode, f.eks. temaet bygningsinformasjon over 1-3 år vil kunne være en modell som skaper interesse. Men at da både matrikkelen, FKB og andre aktuelle registre/databaser som inngår i sentrale «økosystemer» samlet er temaer for et slik forum.

Plandataforum – Line Langkaas, Kartverket

Det gjennomføres 4-5 møter i året og bruker arbeidsgrupper ved behov. Det er kjørt to større plansatsinger av forumet (over 3 + 4 år) som har bidratt økt hastighet på digitalisering av plandata i kommunene og effektiv deling av plandata fra kommuner til Norge digitalt parter gjennom geosynkronisering. I år har vi hatt en arbeidsgruppe som har jobbet sammen med Metier om Evaluering av Plansatsing 2018-2021. Det har også vært arbeidsgrupper rundt Planer på høring tidligere og det er planlagt igangsatt arbeider med brukerbehovkartlegging. Det er stort engasjement på møter og i arbeidsgrupper fra deltakerne.

Plandataforums mandat er revidert i senere tid. Plandataforum så at det ikke lenger helt var i tråd med tiden og vårt fokus. Forumet utarbeidet en revidert utgave som ble vedtatt av Samordningsgruppa. Ikke veldig tett samarbeid med Samordningsgruppa, men har vært samhandling på initiativ fra Plandataforum for iverksetting av Plansatsinger, revisjon av mandat og nå legges frem evaluering av plansatsing og forslag til veien videre i neste møte. Tenker at det er tilstrekkelig og der det er nødvendig.

Forumet har absolutt livets rett videre og er spesielt viktig for å kunne hente ut effektiviseringsgevinster av digitaliseringsprosesser og nye måter å dele data og samhandle på. Økosystem plan byggesak er på tegnebrettet og nye fellestjenester er på trappene. Det er viktig at Norge digitalt-parter er med i dette og at helheten utvikles i tråd med felles behov, inkludert Norge digitalt-parter. Plandata er også kompliserte datasett, lovverket styrer og det finnes mange gamle datasett som ikke er egnet for digital deling i dag, og planer består også av en bok del – utfordringer som må løses i fellesskap. Det ligger gevinstpotensialer i videreutvikling av løsninger for Norge digitalt-parter som ikke er hentet ut ennå – selv om vi har kommet et godt stykke videre gjennom gjennomførte plansatsninger.

Temadataforum – Maria Oldeman Lund, Kartverket

Temadataforum møtes to ganger årlig. Forumet har ingen beslutningsmyndighet.

Leder av forumet har vært representert i Samordningsgruppen som observatør/tilhører. Lite saker som er blitt lagt frem fra Temadataforum for Samordningsgruppen. [Mandatet](#) ble revidert for et par år siden og sendt som sak til Samordningsgruppa, men usikkert om det noen gang ble vurdert.

Temadataforum har utfordring med å finne en leder, men organiseres nå via en programkomite.

Deltakerne melder at det er nyttig med en møteplass. Det er vanskelig å få til fremdrift, men det diskuteres og meningsutveksles. Fungerer nok mest som informasjonskanal.

Det er flere andre fora hvor temadata diskuteres. Det er ingen samspill mellom for eksempel Temadataforum og Beredskapsforum, Marint-Maritimt forum og [Samarbeidsforum for turruter på kart](#) (usikker på om dette egentlig er et forum under Samordningsgruppen, men det er i alle fall et veldig aktivt forum). Det finnes en representant i Turruteforumet som også er i Beredskapsforum (tror jeg). Også sitter jeg både i Temadataforum og Turruteforumet. I Plandataforum har vi hatt en representant som også har sittet i Temadataforum, men tror ikke det er sånn nå lenger. Med andre ord, jeg tror det er en fordel om det alltid er noen som sitter minst to steder.

Beredskapsforum – Arvid Lillethun, Kartverket

Beredskapsforum har hatt begrenset med aktivitet de siste årene. Det har vært overordnet behovsavklaringer på databehov fra ulike etater og aktører. Siste møte var 3. desember 2020, med gode innledninger fra mange aktører og støtte til arbeid med felles data og løsninger. Det var stor interesse for et felles tiltak for å løse utfordringer. Beredskapsforum har ønsket en felles aktivitet for felles beslutningsunderlag for krise og beredskap (Tiltak 15). Initiativ mellom 5 etater ble formalisert rett før Korona'en, men aktivitet ble utsatt. Nylig er det på nytt etablert kontakt mellom DSB og Kartverket og DSB vil kalle inn til møte med det første. I og med en forventet oppstart av prosjekt, vil det også være relevant at Beredskapsforum opprettholdes slik at en kan ha diskusjoner med et bredere sett av leverandører og brukere. Det legges opp til et møte i Beredskapsforum i løpet av våren 2022.

Teknologiforum – Marianne Berg Sæther, Kartverket

Det er aktivitet på flere nivåer i forumet, og det er deltakere fra ulike aktører (både offentlig og private). Forumet fungerer ihht til hensikten med forumet ([se beskrivelse på Geonorge](#)).

Flere av temaene fra Teknologiforum er også oppe til diskusjon i Samordningsgruppen, men kanskje mulig å systematisere i større grad ved å løfte opp aktuelle saker etter det årlige arrangementet (bør det inn i Samordningsgruppen årshjul?).

Gjennomført digitalt i 2020 og 2021 (16.-17.nov), men er egentlig et fysisk arrangement. Planlegger fysisk arrangement i 2022. Forumet vil fortsette som et årlig arrangement

Faggruppe Satellittdata – Torgeir Ferdinand Klingenberg, Kartverket

Det gjennomføres to heldagsmøter i året, de siste to årene har vi økt antall gjestedeltagere pga. enkel deltakelse med Teams.

Flere av oppgavene som er definert i mandatet er oppe som faste poster i møtene med Norsk Romsenter og MET.

Det er ikke noe spesielt samspill mellom Faggruppe satellittdata og Samordningsgruppen. Det eneste er arbeidet med tiltak (T13) i handlingsplanen, hvor vi bruker deltagere i faggruppen til å oppdatere de ulike aktivitetene. Utover dette har det ikke vært noe behov.

Med tanke på eksisterende datamengde av satellittdata bare øker og øker, er det liten grunn til å tro det ikke er noe mindre behov for en slik gruppe framover. I fjor diskuterte forumet sin egen aktualitet videre. Tilbakemeldingen var at forumet hadde mer aktualitet nå enn noen sinne. Før har en bare snakket om tenkt bruk av jordobservasjonsdata i påvente av operasjonalisering av EUs Copernicus satellitter. Flere av satellittsystemene er nå fullt operative og det er nå vi kan ta det i bruk. Tilrettelegging for enklere bruk av data, verdiøkte produkter, utvikling av metoder som kan utnytte dataene etc – veldig viktig å dele erfaringer og få opp felles behov for videreutvikling gjennom forumet var noe av essensen i tilbakemeldingene.

Norsk Romsenter opprettet i 2020 [Nasjonalt brukerforum for Copernicus](#). Et forum som ser kanskje litt bredere og omfatter selvsagt det kommersielle markedet, samt aktører som ikke er Norge Digitalt medlem. Disse forumene komplementerer hverandre. Vårt forum har fokus på ND-parters behov.

Men selvsagt det kan bli litt overlappende og viktig å ha fokus på fremover om begge skal bestå i framtiden. Dette er noe som også bør belyses i forumet fremover.

Marint/maritimt forum – Njål Tengs Hagir, Kartverket

Det er ingen aktivitet i forumet i dag. Det er ikke pga manglende interesse, men endrede forutsetninger.

De fleste punktene under viktige oppgaver i [mandatet](#) har blitt ivaretatt gjennom dialog med medlemmer og næringsliv og i arbeidet med behov og ønsker ifm arbeidet med Marine grunnkart i kystsonen, Arealverktøyet, MINDS o.a.

Samordningsgruppen er ved flere anledninger blitt orientert om marine grunnkart i kystsonen, som er et tiltak i geodatastrategien.

Forumet beskrev overordnede målsettinger slik: Kystsoneplanlegging, miljø- og ressursforvaltning og havforvaltning. (og navigasjonssikkerhet). Vi kan ikke forvalte sjø separat fra land. Kanskje vi heller burde hatt Samarbeidsforum for kystsoneforvaltning, Samarbeidsforum for havforvaltning og Samarbeidsforum navigasjonssikkerhet?

Forslag vedtak:

Samordningsgruppen vedtar å legge ned forum som ikke har aktivitet, men hvor ønsket aktivitet løses gjennom andre ordninger.

Forslag videre oppfølging:

Samordningsgruppen vil vurdere opprettelse av et nytt fagforum: FoU-forum

Sak 29/2021 Teknologisk rammeverk

Arbeidsgruppen under nasjonalt geodataråd har uttalt at beskrivelse av virksomhetsarkitektur og arbeid med neste generasjon teknologisk rammeverk må påbegynnes – i samarbeid med privat bransje og teknologileverandører.

Dagens teknologiske rammeverk har hovedfokus på Geodataloven med sine kommisjonsforordninger samt gjeldene norske krav og anbefalinger som en oppfølging av regjeringens digitaliseringsstrategi. I henhold til stortingsmeldingen «Data som ressurs» ønsker regjeringen å legge til rette for at den nasjonale IT-politikken og datapolitikken bidrar til en grønn omstilling og vekst i næringslivet, og at Norge når målene innenfor bærekraft og på klima- og miljøområdet. Med utgangspunkt i teknologisk rammeverk er det vesentlig å forberede og implementere direktivet om åpne data og viderebruk av informasjon fra offentlig sektor, samt følge opp (og fremme) norske interesser knyttet til EU's forslag til «Data Governance Act», som vil kunne medføre krav som naturlig hører hjemme i et teknologisk rammeverk.

Dagens arbeidsgruppe for teknologisk rammeverk består av deltakere fra stat og kommune samt privat næringsliv. Felles økosystem, som er en arkitekturmodell i henhold til regjeringens digitaliseringsstrategi har også fokus på frivillige organisasjoner og innbyggere.

Deltakelse og sammensetning av arbeidsgruppa for teknologisk rammeverk bør vurderes ut fra de føringer som ligger til grunn for neste generasjon geografisk infrastruktur eller digitalt geografisk økosystem (GI 2.0).

Regjeringens ambisjon er å få til økt deling av data innad i næringslivet og mellom offentlig og privat sektor. For å sikre at næringslivets behov blir tilstrekkelig ivaretatt i det videre arbeidet med teknologisk rammeverk er det viktig at det finnes en finansiering av deltakere fra næringslivet. Dette har vært etterspurt også i forbindelse med årets versjon, som er en enkel revisjon av fjorårets versjon.

Forslag vedtak:

Samordningsgruppa vedtar dokumentet «Teknologisk rammeverk» for 2021 (versjon 3).

Forslag til videre oppfølging*Kommunikasjonsplan:*

Rammeverksdokumentet er et kortfattet dokument med krav og anbefalinger som bør følges for at data og tjenester er i henhold til overordnede lover og forordninger, samt god praksis for å sikre interoperabilitet. Krav og anbefalinger er derimot lite kjent i bransjen. Arbeidet med kommunikasjonsplan bør videreføres.

Innretning:

Arbeidet med neste generasjons teknologiske rammeverk må påbegynnes. Deltakelse i rammeverksgruppa bør vurderes opp mot de prinsippene som ligger til grunn for denne.

Økonomi:

Behov for ytterligere deltakelse fra privat næringsliv er forsterket gjennom regjeringens ambisjoner for GI 2.0 (Digitalt geografisk økosystem). Erfaringer så langt i forbindelse med teknologisk rammeverk tilsier at økonomiske midler er nødvendige for å inkludere privat næringsliv i prosessen.

Oppfølging LIFO

LIFO (Location Interoperability Framework Observatory) monitorerer i hvor stor grad geografisk infrastruktur er integrert med en overordnet Data infrastruktur (felles økosystem). Dette er i stor grad basert på tilbakemelding fra landene. Samordningsgruppa bør vurdere i hvilke grad LIFO skal følges opp i regi av samordningsgruppa.

Nasjonal dugnad for Implementasjon av nye OGC API'er- her er mulighet for nytt fra OGC

Det har vært tatt opp i samordningsgruppen for geografisk informasjon å starte implementering av neste generasjons API'er fra OGC. <https://ogcapi.ogc.org/#standards>

Samordningsgruppen for geografisk informasjon ønsker å se på dette i 2022 og det skal utvikles en felles nasjonal handlingsplan fra aktørene i den geografiske infrastrukturen.

Hvorfor endring:

Vi vil de neste årene måtte gå gjennom en digital transformasjon i praksis. Det er viktig å få på plass en nasjonal handlingsplan med en del fellesaktiviteter og synkronisert aktivitet på tvers av sektorer - blant de ulike aktørene i den geografiske infrastrukturen.

- Geoinfrastrukturen globalt, i EU og i Norge bygger på ISO og OGC-standarder som ble utviklet og kom i første utgaver omkring 2000-2005. Disse standardene er nå over 15 år gamle, og revidert flere ganger.
- Vår modelldrevne arkitektur vil bestå som tidligere, men vil støtte nye avledninger og teknologier.
- OGC reviderer hele porteføljen av standarder for api mv på metadata, kart-api, geodata-api, raster-api osv. Kjente tjenesteformer som WMS, WFS, WCS, CSW osv vil nå de neste årene måtte bli erstattet.
- Endringen vil føre til implementasjon av de ulike nye standard api-ene fra OGC, som også blir ISO standarder.
- Disse API-ene følger Open API Specification, som er bygget på mainstream IT og ikke geo-spesifikk teknologi. Det blir enklere for mange brukere og åpner opp den geografiske infrastrukturen for store nye brukergrupper.
- Både tilbydere, nasjonal geodatakoordinator og brukere vil måtte endre systemer, rutiner mv. Det er et stort volum. For å effektivt få til en digital transformasjon, så er det viktig med en felles plan
- Det trengs et felles kompetanseløft hos alle aktører, tilbydere og løsningsarkitekter/firma.
- Det trengs justeringer av felleskomponenter som ulike verktøy i Geonorge, Norge i bilder, Satellittdata.no, Høydedata.no, Dybdata.no og også fagsystemer i etatene mv.
- De første nye OGC-spesifikasjonene er på plass og implementeres hos ulike aktører. Det er en tidsplan fra OGC og i løpet av 2-4 år skal 15-20 av de viktigste standardene være endret. I tillegg kommer nye API'er for dynamiske data mv. Se tidsplan/roadmap: <https://ogcapi.ogc.org/apiroadmap.html>
- Det er mye å vinne på en rask og synkronisert endring hos alle aktører i Norge.
- Det legges opp til kommunikasjon til ulike systemtilbydere slik at den digitale transformasjonen blir effektivt implementert.

Mer generell info om OGC standarder/spesifikasjoner her <https://www.ogc.org/standards/ogcapi-features>

Forslag vedtak/videre oppfølging:

Samordningsgruppen ber om at det utvikles et tiltak i nasjonal handlingsplan og ber om at forslag til aksjoner går gjennom på neste møte i samordningsgruppen.

Sak 30/2021 GEOSATS 2023 og 2024

Geosats 2023

Kartverket sendte 12. november en satsing til KMD - Geosats 2023. Dette er forankret i at Nasjonalt geodataråd anbefaler etablering av et nasjonalt program for utvikling av geografisk infrastruktur, der

Geosats 2023 er forløperen til en bredere, interdepartemental satsing – Geosats 24. Geosats 2023 er starten på et løft, består av fire tiltak som hver for seg gir gevinster, men også blir viktige byggeklosser i videreutvikling av den geografiske infrastrukturen. Den svært krevende oppgaven med å etablere et satsingsforslag i høst var ikke forenlig med en bred og godt forankret prosess, og der Kartverket har måttet prioritere dialog med de viktigste samarbeidspartene i privat og offentlig sektor.

Satsingen som er levert til departementet er lagt ved som møtedokument.

På møtet:

- Johnny Welle, Kartverkssjefen, presenterer Geosats 2023.
- Eli Øydvin, NVE, innblikk i tiltaket «Understøtte klimaforebygging gjennom å tilrettelegge terrengdata for beregning av dreneringslinjer og mulige konsekvenser av ekstremvær» fra NVE sitt ståsted

Til diskusjon:

- Er det forhold presentert i søknad Geosats 2023 som Samordningsgruppen bør kanalisere innsats inn i? – eks
 - Tiltak i handlingsplanen til geodatastrategi?
 - Annen utnyttelse av Norge digitalt-strukturen?

Geosats 2024

Mens Geosats 2023 er en smidig oppstart på en satsing på utvikling av den geografisk infrastrukturen, er det gjennom Geosats 2024 et forventet hovedprogram utformes. Dette skal være en godt forankret, interdepartemental satsing. Leder av Geosats 2024, Per Erik Opseth, blir med og presenterer noen innledende tanker.

Sentrale punkter for diskusjon som representantene kan forberede:

- I hvilken del av den geografiske infrastrukturen er det størst utviklingspotensial som kan tas tak i gjennom Geosats 2024?
- Hvordan bør dagens samarbeidsmodeller og fellesløsninger videreutvikles i Geosats 2024-perspektivet?
- Hvordan kan vi rigge oss for en god prosess knyttet til Geosats 2024?
 - På hvilken måte kan Samordningsgruppen komme med bidrag til satsingen? - for eksempel gjennom innsatsområder for 2022?
 - Hvordan kan Samordningsgruppen bidra til å sikre en forankring i sine respektive departementer og egne virksomheter?

Forslag til videre oppfølging:

Oppsummering av diskusjon

Sak 31/2021 Finansiering av nasjonale fellesløsninger

Det er en økende utfordring i at det ikke foreligger en forutsigbar finansiering av nasjonale fellesløsninger. Det har vært en styrt utvikling mot sentralisering de senere årene, og det er ubestridt at det er stor lønnsomhet i for eksempel sentraliseringen av FKB gjennom NGIS/SFKB og laserdata gjennom høydedata.no. Denne sentraliseringen gir også stadig økte kostnader til lagring, lisenser, drift og utvikling, og som gjør det krevende å finansiere dette uten å se på alternative løsninger. Også Geonorge som nasjonal delingsplattform har et lavt drift- og utviklingsbudsjett. Det ble påpekt på det ekstraordinære møtet 1. november ang «nødfinansieringen av «Norge i bilder» for 2022/2023 at Samordningsgruppen må løfte problemstillingen.

Kartverket vil på møtet legge fram en status i forhold til de sentrale fellesløsninger i infrastrukturen med hovedvekt på Geonorge, NGIS/SFKB, høydedata.no og Norge i bilder. Kartverket vil gi overordnet innsikt i teknisk status og helse på løsningene, utviklingsbehov og finansiering.

Med en usikker finansiering allerede fra 2022 på sentrale fellesløsninger er det ønskelig å drøfte i Samordningsgruppen:

- **Kan vi gå ned på datakvalitet?** Kartverket bidrar mindre som Geovekst-part på datafangst (periodisk ajourhold), og kanaliserer midler inn til drift (inkl lagringskapasitet, lisenser) og utvikling av nasjonale forvaltningsløsninger.
- **Øke samfinansieringen til å innebefatte drift og utvikling av infrastrukturen?**
Sentrale parter tar sin andel? Krevende for mange parter siden offentlige budsjetter strammes til ...
Har vi andre brukergrupper utover de tradisjonelle partene som potensielt kan bidra?
- **Hvordan kommunisere partenes bekymring for dagens situasjon?**

Forslag videre oppfølging:

Kartverket tar med innspill og anbefalinger fra Samordningsgruppen i arbeidet med å ferdigstille budsjettet for nasjonale fellesløsninger for 2022.

<Konkrete innspill fra diskusjonen summeres opp ved avslutning av saken>

Eventuelt

Møtedatoer vår 2022

Forslag til møtedatoer:

Temamøte	19.januar 9-12, digitalt
Ordinært møte	16. eller 17.februar (avhengig av møtetidspunkt for Geodatarådet) fysisk
Temamøte	31.mars 9-12, digitalt
Ordinært møte	24.mai, fysisk
Ordinært møte	15.september, fysisk
Temamøte	20.oktober 9-12, digitalt
Ordinært møte	17.november, fysisk

Tilgang til sakspapirer i Nextcloud: [Samordningsgruppen](#) (Passord: Norgedigitalt)